

Sene XVI — No. 12

İSTANBUL SERİRİYATI

Ayda bir çıkar

Birinci kânun 1934

Adres : Mazhar Osman, Cağaloğlu 23. Telefon : 21890

Müdürü : Hüseyin Kenan

İstanbul «Kader» Matbaası

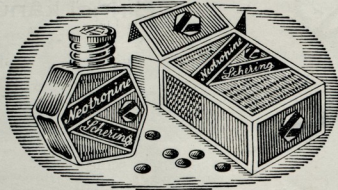
Schering'in yeni müstahzarı

NEOTROPINE

Bevlî ve tenasülî cihazdaki intanî hastalıkların tedavisine mahsus mülevvin ve bakterileri imha edici müstahzar.

- ① *Kuvvetli bakterisit hassa,*
- ② *Mükemmel kabiliyeti nüfuziye*
- ③ *İltihaplarda müsekkîn tesir*

Neotropine belsoğukluğunda cidden müfit hizmetler ifa eder. Piyelit tedavisinde, bilhassa bütün diğêr müdavata karşı muannit kalan mesane iltihabı vakalarında parlak muvaffakiyetler temin eyler.

Şekli: 0:10 lık 20 drajelî tüplerde, şişelerde

Türkiye Vekili:

G. DIELMANN VE BILL, İSTANBUL,

Sultanhamam, Mesadethan No. 13

SCHERING-KAHLBAUM A.G. BERLIN

İSTANBUL SERİRİYATI

Sahibi : Dr. Mazhar Osman

HER AY BAŞINDA
NEŞROLUNUR

Adres : İstanbul, Cağaloğlu 23

Mahfazaî fevkalkilye cerrahisi hülâsaları (*)

Operatör Par
Dr. Hamî Abdi Pierre Stricker

Fizyoloji ; mahfazaî fevkalkilyenin kıvr ve mih kısımlarının ayrı ayrı birer hormon ifraz etmekte olduklarını her birinin disfonksiyonu halinde mihi ve kıvrı tipde bir takım seriri araz husule gelmekte bulunduğunu göstermiştir.

Mih ; nebati cümlei asabiyeinin bir zeyli gibi kabul edilen adrenalinojen bir guddedir. İfraz ettiği hormon (Adrénaline) cümlei veaiyeye müessirdir. Kalbe ; merkez basaladaki pnömo-gastrik menşeyini tenbih eylemek suretile *Cardiomoderatrice* ve dahili kalp âsâbi sempatiye nin nihayetlerini tenbih eylemek suretilede *Cardioaccéléatrice* bir tesir icra eyler.

Eviyenin vazomotör cümlei asabiyesi üzerine icrayı tesir ederek muhiti eviyeyi takbiz ve tansiyon arteriyeli terfi eder. Adrenalin ; asabi sempatiyenin nihayetlerine münebbih gibi icrayı tesir eylediğinden adalef melsaya malik olan (hadeka, kanatı hazmi, azayı tenasüliye) üzerine de müessirdir. Kanın kesafetini tezyit ve emati adedini ziyadeleştirir.

Mahfazaî fevkalkilyenin ifraz asabı *nerf splanchnique* dir. Bunn tenebbühü ; iperglisemi ve betati kalp ile taziyeki şiryanınin tezyüdüünü mucip olur. Bu asapların tevziyatı bir tarafadr. Yani sağ asabın tenebbühü sağ taraf surrena-

İnde ifrazı intaç eder. Asabın kesilmesile de aynı taraf mihinin kuruduğu görülmüştür. Mih ; maiyeti karboniyeler metabolizması üzerine de icrayı tesir eyler ve *Regulateur* rolü pek mühimdir.

Pankreas ile mahfazaî fevkalkilyeler arasında mütekebil bir alâka mevcuttur. Adrenalin ; ensülinin uzviyetteki tesirini mennedici bir hassaya mallktir. Binaenaleyh adrenalin ifrazını idare eden zencirin kopmasını intac edecek her hangi bir müdahaleden sonra maiyeti karboniyelerin toleransının fazlaştığı uzviyetde ensuline karşı hassasiyet hasil olduğu görülmektedir.

Kıvrı mahfazaî fevkalkilyeye gelince ; bu lipoidogen ve adipojenitik bir guddedir.

Kollesterin ve lesitin emlahı kıvrda imal ve tanzim olunur. Kıvr hülâsası glisemi miktarile ; kebedin glikojen rezervini tezyit eyler. Kıvrın uzviyetden kaldırılması glisemi miktarında ve glikojen rezervinde büyük tenakusu intaç eyler.

Kıvrın kan üzerinde olan tesiri : kıvr cevherinin madumiyeti kanda küreyyatı hamra ve lenfosit miktarının tezyüdüünü intaç eylediği gibi kanda asitlaktik, azot nonproteik ve kalsium, fosforseriğin notrofil lokositlerin de tenakusunu ve aynı zamanda umumi bir taziyeki şiryani sükutunu mucip olur.

Kortin şiringaları kadın azayı tenasüliyesinde neşvünema betaatini tevlit eylediği halde erkek azayı tenasüliyesinin ipertrofisini mucip olmaktadır.

Timusun ihracı kıvrın dahamesini tevlit

[*] Journal de chirurgie tamé XLIV No. 4 Octobre 934

emektedir. Bazı hayvanların sürrenallerinin kısmi surette ibraçlarından sonra bazdowe yakın tezahürat müşahade edilmektedir.

İpofizin fusu kuddamisinin hülâsaları kıvrıda küçük adenomların zuhurunu teşhil eylemektedir. Adrenalinin kanatı hazmi adalei melsası üzerine olan tesiri de mühimdir. Adalei melsanın bilhassa elyafı tulaniyesi üzerine müessirdir. Fuad ve bevıabı midede teşennüci takabbuz husule getirir.

Bazı hayvanlar üzerinde yapılan müteaddit tecrübelerle klinikte tetkik edilen vak'alar göstermiştir ki bir takım *Hypertension permanent* ve *Paroxystique* lerin sebebi tamamen mahfazai fevkalkilyelere aittir. Bunlar fartı ifrazlarla kana lüzumundan fazla adrenalin dökmekte ve binnetice ipertansiyonu mucip olmaktadır. Mihı mahfazadan husule' gelen tümörler sebeble iperseksion vaki oluyorsa uzviyette paroksistik şekilde ipertansion levhai seririyesi tezahür eder.

Kışırda ki tümörler; (*Jenitosürrenal*) ârazı gösterirler (virilizm, *Hirsulisme*) gibi ipertansion paroksistik; had bir ipertansion hecmesidir. Baş ağrısı, anjin krizleri, dispne hecmeleri (Asthma ve hat rie ödemi hatırlatır) ile tezahür eder.

Avort afatile müterafık sifilitiklerin kısmi azamında daimi ve paroksistik şekilde ipertansion ârazı görülebilir. Bazicümlele asabiye merkeziye afatında bilhassa (*Hemorragie prouberantel*) ye düçar olan hastalarla onuncu zevcin, hançere kanseri veya mediyasteu lenfosarkomu gibi tümörlerle husule gelen iritasyonda ipertansiyon görülmektedir.

Reyno, arteriyoskleroz ve büerjer hastalıkları gibi eviye sendromlarında da ipertansiyon kaydedilmektedir.

Bunlardan başka ipertansiyon; nefrit kronik ve kardiopati ve pnömopati kroniklerin tabii bir akıbetidir.

İpertansiyon patojenisinde andokriniyen glandelerin rolleri mühimdir. Bilhassa *Yosuenin* ispat ettiği gibi mahfazai fevkalkilye birinci derecede itham edilmektedir. Mahfazai fevkalkilye her hangi bir sebeple tenebbühe oğrayacak olursa kana fazla miktarda ipertansiv ve vazokonstriktif olan hormonunu döker. Binaenaleyh bu fartı ifrazı azaltmak için *Splanchnicotomie*, *Enervation* ve *Surréolactomie* ameliyeleri icra edilmektedir.

I Splanchectomie. — Paravertebral bir şakla X, XI, XII inci kotları kısmen rezeke ederek pleramediyasteni dekole ettikten sonra cisni fıkralar üzerinde asabi sempati ve *Splanchnique* ceze tesadif olunur. Bu kısım rezeke edilmek suretile mahfazanın mühim idare eden asap huzmeleri tamamen kesilmiş olur ve bu suretle de mihdaki adrenalin ifrazı kurur.

II Enervation. — Katani ve tahtetdli bir şakla kilye lojine girilir. Mahfaza kendisini muhit olan yağ tabakasından tamamen soyulduktan sonra guddeye giren ahyatı asabiye tamamen rezeke edilir. Bu ameliyeyi tamamen icra edebilmek için guddeye giren eviyenin muhitindeki ahyatı asabiye bile soymak lâzımdır. *Donoli* asitfenik tamponlarla eviye muhitini ve mahfaza civarını key etmek suretile şimik bir sempatektomi bile yapmaktadır.

III Surréolactomie. — Bu en mütehap bir ameliyedir. Bir defa guddede tümör olup olmadığı iyice tahkik edilebilir.

Para veya retro peritoneal bir şakla guddeye gidilir. Bazı cerrahlar guddenin tamamının kaldırılması bazıları da — Guvatrda olduğu gibi — bir kısmının bırakılması fikrinde dirler. Ameliyatın gayet yavaş — neroşirurjide olduğu gibi — teenni ile yapılmasını tavsiye ediyorlar.

Enervation :

I — *Insulinoresistant* Diyabetiklerde yapılmaktadır.

Cardiazol-Éphédrine

astmayı izâle eder;

bilhassa, sağ buteyin âfetli müzmin astma, bradycardie ve tevetür düşüklüğü ile müterafık kasabi astma, kasaba iltihapları esnasındaki astma, amfizemde istitbabı haizdir.

deveran zaaflarının kâffesini tedavi eder;

veai kollapsüstse, kalbii-veai kifayetsizliklerde, bradycardie'de, kalp blokajında, şiryani tazyik düşüklüğünde, muavaza bozulduğunda, tesemmümlerde ve, vaki olarak, narkozlardan evvel istimali fevkalâde tesirler gösterir.

Cardiazol-Éphédrine
0 gr. 10 0 gr. 1,50

damla halinde
10 gramlık orijinal şişelerde

Cardiazol-Éphédrine
0 gr. 10 0 gr. 015

1,10 cc. ampul halinde
6 ampullük orijinal kutularda.

Vasati olarak, günde iki, üç defa 10-20 damla alınır.

Deri altına veya adale arasına 1, 2, 3 ampul zerkedilebilir. Muavazası bozuk uzvi kalp hastalarında damar içerisine zerk asla muvafık değildir.

KNOLL A.-G., Kimyevi maddeler fabrikaları, Ludwigshafen am Rhein.
Nümune ve neşriyat için
İstanbulda, Galatada, Ahen ve Münih Han, (Posta kutusu 1532)
Alfred Paluka
adresine müracaat edilmesi mercudur.

EPHETONINE'LI "MERCK," ŞURUBU

Öksürüklere, bilhassa boğmacaya,
soğuk algınlıklarına,
gripe, grip zatürriesine karşı
fevkalâde müessir.

Tahminen 170 gramlık şişelerde.

(•Ephétonine• depoze isimdir.)

Numune ve edebiyat için :

ALFRED PALUKA,
Galata, Kürekçiler, Ahen-Münih han No. 4
(Posta kutusu : 1532)
adresine müracaat edilmesi.
Telefon : 41559

E·MERCK

DARMSTADT

maktadır. *Giordano* iki diyabetik de yaptığı bu ameliyede gliseminin mühim miktarda azaldığını ve hastaların insuline karşı hassas bir hale geldiğini ve tazyığı şiryanide sukut elde ettiğini kaydediyor.

II—Guvatr exophtalmique : *Cril* 71 vak'ada enervation ameliyatı yaparak 95 % şifa elde ettiğini zikrediyor.

III—Mide ve esnaaşar karhalarında enervation: *Cril* karha tekevvütünde mühim rol oynayan pilorik teşennüce mani olmak için bu ameliyeyi yapmıştır. İfadesine nazaran hastaların mide rüküdeti ve iperasiditesi tamamen geçmiş plor teşennüci ve farti, taharrükiyeti mideviyeleri zail olmuş bunlara zamimeten de ülserleri kaybolmuş veyahut şifayap olmuştur.

Arterit obilterantlarda surrenalektomi. — Leningratlı *Oppel* in serdettiği nazariyeye görede: bazı viai gangrenlerin sebebi fevkal-kilye mahfazanın ifratı vazifeviyesidir. İperadrenalinemi ev'ye cidarlarının teşennüci tazayukunun intaç ediyor. Bilhassa *Vasa Vasorium* un teşennüci ev'ye cidarlarında trafik tagayyurat ile endotel tabakalarının tefellüsünü tabakaı adaliyede istihale ve binnetice trombozu mucip olmaktadır. Bundan dolayı da vianın irva ettiği tarafta kansızlıktan mütevellit bir takım tezahüratı maraziye görülmektedir. *Rezno* ve *Büerjer* hastahklarında olduğu gibi.

Oppel istatistiği. — 42 vak'ayı uzun sene-ler takip edebilmiştir. Bunlardan 19 nüks görmüştür. 3ü ölmüş 8 nin her iki tarafı süflisine ampütasyon yapılmak icabetmiş. 8 vak'ada halile kalmıştır. 23 vak'ada iyi netice almıştır. % 33 muvaffakiyet.

Leriche. — 12 vak'ada *Surrenolectomie* yi tecrübe etmiştir. İlk beş vak'ada bir kaç sene devam edici bir salâh görmüştür. Beş vak'ada hiç salâh görmemiş ve hastaları tabii akıbetini

olan ampütasyona terketmek mecburiyetinde kalmıştır. İki vak'ada ilk zamanlarda pek müsait neticeler verdiği halde bilâhare ampütasyon yapılmıştır.

Hülâsa : diğer negredilen istatistiklere nazaran *Appel* in tavsif ettiği parlak neticeler alınmamıştır.

Leriche diyor ki : sempatektomi periarteriyel ile sürrenalektomi hemen aynı neticeleri vermişlerdir. Yalnız birinin tesiri mevzi diğerinink umumi ve şamildir. Ameliyatı müteakip hastalardaki ağrılar azalıyor, tagayyuratı iğtidaiye hafifliyor ve yahut tamamen kayboluyor. Klodikasyon azalıyor binnetice kangren tehlikeleri de uzaklaşmış oluyor.

Hypertention Paroxystique lerde *surrenalektomie* — Mıh tümörleri üç sınıfa ayrılır.

I Neuroblastomes — ler sür'atle metastaz yaparlar ve cerrahi ile alâkaları çok azdır.

II Ganglioneuromes — Selim tümörlerdir. Klinik arazi vermezler. Otopside mevcudiyetleri meydana çıkarılır.

III Paragangliome — lerdir. Hypertention paroxystique krizlerle mevcudiyetleri anlaşılır. Cerrahiye yakinen alâkadar eden bu nevi tümörlerdir :

Mayo 30 yaşındaki bir kadında hali perituvan bir batın tümörünün ihracını müteakip husule gelen paroxystique ipertansiona karşı *Surrenaldectomie* yapmış ve paragangliom bulmuştur.

Hastayı 7 ½ sene takip etmiş tam şifa görmüştür.

Baltimürlü *Shiplay* bir (paragangliom medillo sürrenal) ı bilamelie çıkarmak suretile bir hastanın (paroxystique ipertansiyonunun) tamamen şifayap olduğunu zikrediyor. Hastayı 5 sene takibetmiş.

Leriche in mühim bir vak'ası : hypertention paroksistikten muztarip bir hastaya Viyanalı *Prof. Bauer* tarafından sağ surrenalına ameli-

yat yapılmış normal görülmüştür. Sol tarafına da *Leriche* tarafından ikinci bir ameliyat yapılmış surnal normal bulunmuştur. Fakat avort ile kolen verortebra arasında kiraz hacminde bir tümör görülmüş ve alınmıştır. Nesci muayenesinde bir paragangliom olduğu anlaşılmış ve hastada şifa görülmüştür.

Surrenalectomie de hypertension artérielle permanente.— Frankfortlu *Stephan* tarafından iki ipertandü vak'ada *surrenalectomie* ameliyesi yapılmış, birincisinde iyi netice alınmadığı halde ikincisinde seriri şifa görülmüştür. Hastanın baş ağrıları geçmiş, uykusu avdet etmiş ve tazyiki şiryanisi düşmüştü.

Romada *Antonucci* tıbbi tedavilere taannüt eden 56 yaşındaki ipertandü bir kadında bu ameliyeyi iera eylemiştir. Ameliyatı müteakip tazyiki şiryanı 30 dan 23 e düşüğünü görmüş. Bu kadın yedi senedenberi şiddetli baş ağrıları ve diğer hypertension arazından müşteki imiş. Son muayenesinde tazyiki şiryanisini 10 / 18 bulmuştur.

Loheac tezinde; cemettiği 12 *Corticossurré-alome* vak'asının cümlesinde klinikman hypertension mevcut olduğunu zikrediyor.

İçtimai hıfzıssıhha tetebbularından :

İhtiyarlık ve ölüm

- İhtiyarlık bir hastalıktır -

Dr. Kilisli Rıfat

20 nci asır keşifleri

Jacques Loeb ve *Melchnikoff*

(Baş tarafı İstanbul Seririyatı 934 No.7,8,9,10 ve 11 dedir)

Uzun ömür tedavisi.— «Yeni baştan gençleştirme tedavisi»nden bahsi tiryak *orviétan* tacirlerine bırakalım. Yalnız, ani ve vaktinden

önce gelen ihtiyarlığa karşı gelmek fenne uygun bir teşebbüs olur ve işte «Uzun ömür tedavisi» de bundan ibarettir,

Teneffüs ve cinnastik mümariseleri, ilk önce **ve tabiatile**, kanın daha okzijenlenmesini davet eder. Binaenaleyh, **derin ve yavaş olarak nefes alıp vermeleri** sabah ve akşam tekrar tekrar iera etmeli.

En muvafık bir yemek tertibi çok sulu sebzeler (Patates, Havuç, Kereviz), terkibinde demir bulunan sebzeler (Ispanak); şekerli, olgun ve taze meyvalar (hususile Üzüm, Elma, Erik) ve portakallar, yemeklerde et yerine nişastalı maddelerin nispet ve miktarını artırmak. **Hiç bir zaman tıka basa doycak kadar yimemek.** *Louis Carnaro* (1464—1563), kanaatkârlığı sayesinde 102 yıl yaşadı ve 99 yaşında iken bile eserler yazdı. Bir de **alkollu içkiler** den sakınmak ve nihayet günde **bir kadeh şarap** tan başka alkollü içki kullanmamak. Toplu olarak söylemek lâzımgelirse, diyebiliriz ki, uzun ömür tedavisi: **Zararsız ve sıhhi, kolayca hazmolunabilir yemekler ve biraz müleyyin bir ilaç içki olarak ta yalnız su kullaumak ve bir sürü adale ve teneffüs mümareseleri ister;** diğer taraftan, yorgunluğu, gamları, can sıkıcı heyecanları bertaraf etmeli; bu âmiller tahammuzları güçleştirerek kanı zehirlerler. İnsan, bunlara karşı kendini sık sık **tekrarlanan eğlenceler** ile müdafaa etmelidir. Bu gibi eğlenceler bir nevi hoşlanma ve memnuluk banyosu teşkil ederler; şen tiyatrolar, eglendirici okumalar, musiki, tatlı hatıralar ve saf emeller ve ümitler.

Medenî bir cemiyetin vazifesi efradından her birini bedenî ve ruhi hüznlerden ve gamlardan olabildiği kadar fazla korumak ve sakınmak olmalı.Uzun sürmüş bir sıkıntıdan başka bir şey olamayan bir uzun ömürlülükte yaşayış sefasından eser görülemez; malül ihtiyarlık, insani hayattan uzaklaştırır ve tiksindirir.

Yer yüzünde öyle yerler vardır ki orada iklim, âdetlere ve idare usullerine bakmaksızın, varlık kudretini ve müddetini uzatır; bu kabil yerler, tercihan, **dağlık memleketter** dir: Merkezî Rusya, Türkiye, İtalya'nın şimal tarafları ve saire gibi. *Cheholon* ehalisinden Lehli bir kadın, *Ml. Anne Debek* Lehistan'da 123 sene ve bütün ömründe hiç bir aşk kederi duymadığını söylemiştir. 123 yaşında bir İrlanda'lı olan *William Smith* hâlâ kanaatkârane yaşayor ve herkese **altmışından sonra evlenme** yi tavsiye ediyor. Halkı kanaat dairesinde beslenmekte olan **ve sıcaklığı mevsimlere göre değişen** küçük memleketterde yaşı yüzü aşmış bir çok ihtiyareklara tesadüf olunuyor. Sıcaklığın mevsime göre mütevaliyen değişmesi çok ehemmiyetli bir şeydir. Meselâ *Destautlig Gallerino mello ella* kelebeklerinin 37 derece bir sıcaklıkta 7 : 8 gün yaşadıklarını ve aynı hayvanların bir derece ile 37 derece arasındaki mütevali sıcaklıklarda bulundurulunca otuz beş gün yaşadıklarını görmüştür. Şu suretle bu hayvanıkların hayatiyeti, hattâ doğurganlıkları artıyor. İşte bir buz dolabında saklanan ipek böceği yumurtalarının çabucak inficarlarmı da buna atfetmeli (*Duclaux*).

Maupas, küçük bir tatlı su kışriyesinin (*phylognatopsis Viguieri*) de 18 derece sıcaklıkta 77 günden ibaret bir uzun ömürlülük sahibi olduğunu ve 26 derecede bu müddetin 38 güne kadar indiğini görmüştür. Biliyoruz ki, sıcaklık protoplazmanın tahassürünü kolaylaştırır. *Homöothermes* lerin bedeni de kendini müdafaa eder, fakat hararetin **mütemadî tesiri** nihayet yaşayan maddeyi tahassür ettirir ve sudan mahrum eder; deri nesicleri bu vaziyettedirler, bu suretle sığağa maruz kalan ırklarda beşere ötür. Bu suretle deriden başlayarak derinlere kadar işleyen sıcak tesiri ömür müddetini kısaltıyor. Herkes bilir ki sütun harareti ne kadar ziyade ise pıhtılaşması ve

kesilmesi için o kadar az hamıza ihtiyaç hasıl olur. Sıcak, insanlarda, tahammuzları düşkünlüştürir, büyük soğuklar da aynı tesiri hasıl ederler. Halbuki, **mutedil bir iklim** sıcak şiddetinin değişikliklerle hücre faaliyetini tenbih eder, pişirir ve bu faaliyetin devamını kolaylaştırır. Teerübe de bunu gösteriyor. **60 yaşını geçmiş ihtiyarlara** en ziyade Fransa'da tesadüf olunuyor ve bunlar Fransa abalisinin sekizde birini (1000 de 125 ini) teşkil ediyorlar, halbuki şimal memleketterinde bu nispet **1000 de 110 a**, cenup memleketterinde ise 1000 de 70 : 80 e düşüyor. Bu 1000 de 125 Fransızın 113 ü 60 ile 70 yaş arasında, 9 u 80 yaşındadır.

Uzun ömürlülük **açık havada yaşamak**, uzvi ihtirakları çabuklaştırmak ve yorgunluk toksinlerini yakmak ve tahammuz *calalyseur* ü bazı rükünleri vücude getiren bütün amelievler sayesinde elde edilebilir. Uzun ömür, **sekiz saatlik gece uykusundan** ve gece uyanıklığını yarı geecedan sürdürmemekten de az istifade etmez. İşte **ruhî ve manevî hayatın** bu tesiri münevverlerin ve umumiyet itibarile münevver bir şehir halkının neden dolayı, aptallardan, cahillerden ve köylülerden daha ziyade yaşadıklarını anlatmaktadır. Hıfzı sıhhat, ancak münevver cemiyetlerde iyi bir kabul görür. *Perker* ve *Pearl drosophiles* lerin bir şişede ve **ellisi bir arada** buldukları zaman ikisi veya iki yüzü bir arada bulduklarından daha uzun bir müddet ve vasatî olarak onbeş gün yerine elli gün yaşadıklarını ispat eylemişlerdir. Bu, neden böyle oluyor? Bu hal, sadece bu sineklerin bir çoğu bir arada buldukları zaman yer değiştirmelerinden, hepsi aynı hareketi yaparak keyfe ve zevke dalmalarından, bir nevi **raks ve sıçrama** ile vakit geçirmelerinden ileri geliyor. Bu, **ruhî** diyebileceğimiz bir vak'adır, fakat, hep bir arada pek çok bulununca da teneffüğe sıkıntı çekiyorlar. İşte ihtiyarlık hududunu uzaklara götüren ve elemi ortadan kaldıran şeyler de bunlardır.

Tabii ölüm .— «Tabii ölüm», bu durgunlaşmış protoplazma seyrinin sonudur ; kendisini teşkil eden mahlûle göre billûr ne ise, hayata göre de ölüm odur. Hayat, ceste ceste sarf olunarak biten bir kuvvet olup bu halin aslı ve menşei bugün elektrike irca olunmaktadır ; o hald, bu bitiş zaruridir ve *Pflüger*, «Uzun ömürlülüğün başlıca şartı her insanın esas mahiyetinde ve tabiatında mevcuttur.» demektedir ; yalnız bu büyük âlimin şu cümlesinde «insanım» kaydından sonra «her yaşayan mahlûkun» kaydını ilâve etmelidir. İnsan, ceste ceste yaşadığı gibi **yavaş yavaş ta ölmektedir** ; ölüm, bir kaza ve arıza veya bir «tutukluk embolie» vukua gelmezse, her zaman âni değildir. Tekâmül, nesîçten nesice başkalaştığından hastalığa ve ölüme karşı mukavemet hassası **rüşeym verikasına** bağlıdır. İngiltere'de, Amerika Birleşmiş Hükûmetlerinde, Brezilya'da (*Pearl*), Fransa'da (*Amar*) tutulmuş olan ölüm istatistikleri ölümlerin sebebini yüzde 57 nispetinde *entodermique* ve umumiyetle az tekâmül etmiş uzuvlara (hazım cihazı ve ona bağlı olan guddeler), yüzde 30 : 35 nispetinde *mésodermique* uzuvlarda (bedenin çatısı ve tenastili - bevli uzuvlar) ve yalnız bunların yüzde 8 : 13 kadarında *ectodermique* uzuvlara ve sinir manzumesine atf ve irca eylemektedir. Demek ki **sinir mukavemeti**, beden müdafaasının ve uzvi mukavemetin temelidir ve bu mukavemet bedende ki düşkünlük sebeplerine karşı gelmektedir.

Fransa'da ki adedi yıl başına 780,000 ile 800,000 arasında değişen ölümden 90,000 i yani yüzde 11,60 ı *ectodermique* hastalıklar (sehaya iltihapları, beyin sulanması, beyin ihtikarı, indifai hummalar) dan 269,000 i yani yüzde 34, 50 si *mésodermique* illetler (verem, teneffüs hastalıkları) den ileri geldiği halde 430,000 i yani yüzde 55,9 u *entodermique* hastalıklar (urlar, barsak iltihapları, mide iltihabı,

karaciğer illetleri, böbrek ve súi teşekkül hastalıkları) dan ileri gelmektedir. Bu nispetler, erkek ve kadın farkı aranılmaksızın tayin edilmiştir. Bununla beraber, **büyük şehirlerde** *mésodermique* hastalıkların arttığı görülmüyor ve menşei *entoderme* den alan hastalıkların azaldığı anlaşılıyor. Bu hal, beslenme ve hıfzı sıhhat işleri az çok yolunda gittiği halde, münhasıran yürek yorgunluklarından ve veremden ileri gelmektedir. Bu tarzdaki istatistikleri çoğaltmalıdır ki şehirler ile köyler, şimal ve cenup iklimleri, meşguliyetler ve meslekler arasında faydalı bir mukayese tesisi kabi olsun. Sanayi ve kendisinde iş girift ve çabuk olan meslekler hayatın müddeti üzerinde fena bir tesir icra ediyorlar.

Tabii ölüm, kıymeti belli olmayan ve takdir olunamayan **enerjilerimizin sermayesi** sarf edilip bitince vukua gelir. Bu sermayenin tahmin olunan değeri 80 yaşı için 150,000 beygir saat yahut 95 milyon kaloridir. Bu, 25,000 kilo gram şekerli veya azotlu yiyeceklerin bedende günde 855 gram olarak yanmalarile hasıl olacak enerjiye muadildir. Her biri hakiki bir elektrik kimya motorundan ibaret olan yaşar hücreler bu enerjiyi tahvil, kalp ve sarf ederler. Bu enerjinin **takriben onda biri** menşei sinir manzumesinden alan **elektriki - şaari** enerj sayesinde faydalı hareketler halinde tecelli ve tezahür eder. Demek ki, okzijenin işi ve eseri olan **hücre ihtiraki** bütün hayat enerjilerinin pınarı ve kaynağıdır ; bu ihtirak, hayatın ve protoplazma dinamizmasının esasında mündemiçtir. Mademki, protoplazma ürerinde tesir icra ederek, onun tahassüre ve pelteleşmeğe doğru olan meylini ve seyrini yavaşlatabiliyoruz, yüz gösteren düşkünlüşmeyi ve **ihtiyarlığı** da enerji sermayesinin tamamen sarf olunup biteceği zamana kadar **uzata** biliriz. Çünkü, insan henüz fizyolojik «vade» si ermeden kendi uzuvlarını vaktinden evvel eskittiği

ve ihtiyarlattığı için ölüyor. **Ölümlerin ancak yüzde 5,5'ü tabii ve normal ihtiyarlıktan dolayı vukua geliyor.**

Ölüm ve ölümün felsefesi. — Fiziyojik vade, tabii ve normal ölüm, yaşayan maddenin derin ve içki faaliyetlerinde mahrum kaldığı zaman kendi tabassürünü, pelteleşmesini, pih-tılaşmasını tamamlamasından ibarettir. İşte eski Yunan filozoflarının *athausie* dedikleri ve son-suz bir uykudan ibaret olan «tath ölüm» bu-dur. Öteki uyku, normal ve mutat uyku hücre semlerinden, hususile «*ponogènes*» denilen ve insanı uyuşturmak hassasını haiz olan zehirler-den ileri gelir, meğerki uyku *trypanosoma* adını alan hayvani bir mikrobun intan toksin-lerinden ileri gelmiş olsun; bu nevi toksinler-den ileri gelen arızaya «Uyku hastalığı» derler-ki çok vahim olup umumiyet itibarile ölümle nihayetlenir. Fakat bazı Buda ibadetçilerinin, Layonyalıların ve bazı Rus köylülerinin büyük soğuklarda içinde ölmeği bildikleri yer «uyu-şukluk *lèthargie*» de tabii ölüme yakın bir hal ve soğuca karşı bir nevi koruumadır. *Héraclide* (milattan on dört asır evvel), haklı olarak, bu uyuşukluğun «otuz gün kadar teneffüsün ve nabızın durmasını mucip olduğunu» söylüyordu. *encéphalite lèthargique* hastalığı da yorgun bir snür manzumesinin şiddetlenmiş bir semlenme-sinden başka bir şey değil gibi görünmektedir.

Ölüm, beden uzuvlarını ceste ceste ve birbirini ardınca sarar ve uzuvlardan en uzun bir müddet okziyen bulabilen en sonra ölür. Onun için **kalp** en son ölen uzuvdur ve beden-de ilk teşekkül eden ve ilk defa vuruşlarile şüşeymin yaşadığını gösteren uzuvda kalptir. Çabışkan uzviyetlerde en faal adaleler diğer adalelerden önce yorulup ölürler (*Nysten* ka-nunu). Hücrelerin muhteviyatı sertleşir, hücre-lerin boşluklarına ve açıklarının içine muhtelif şeyler dolar. Dahili müdafaanın bu düşkünlüğü bir **ölüm alâmeti** dir. Tıpkı bunun gibi, *Prof.*

Marinesco, su kaybetme ve susuzlanma hâdisesi-nin zaten sertliğe uğramış olan bazı *neutrophile* hücrelerin bu yapıcı maddeler ile meşbu olma-larını mümkün kıldığını görmüştür. Ölümün merak uyandıran diğer bir alâmeti de bedende elektrik teamülünün kaybolmasıdır. Filhakika, her yaşayan hücre maruz kalacağı **bir elektriki tenbihe karşı aynı cihete müteveccih bir cer-yan ile cevap verir.** Bu müspet ve çabuk teamülün yokluğu, İngilizlerce **alev** manasına gelen *blase*, ispat eder ki hayat tamamen zail olmuştur. İhtiyarlığın ilk gölgeleri belirir belirmez umumî duygululuk kendiliğinden düşer. Ölümün bütün bu alâmetleri, mahiyeti hayata taallük eden bir kuvvetin, hücre ihtirakının ve okziyen tespitinin ziyasına delâlelet ederler. İşte, telkihin takviye edildiği bu ameliyedir ki, rivayete nazaran, yumurtacığın ölmesine mâni olmaktadır. Bu ameliye, fiziyojik ve normal toksinleri tahrip eylemektedir; fakat, *Loeb* un zanettiği gibi, bu ameliye bazı kimyevi vetire-leri durdurarak veya onlara, ölüm hâdisesine karşı gelen istikametlerini tadil ettirerek değil...

Beşeri mahlûkun rahat rahat ölüp kaybo-luşunda insanın derin derin düşünmeye sevkeden bir safiyet ve hakiki bir **felsefe** mevcut oldu-ğundan şüphe etmek için insan herhangi bir ihtiyarın bu yüksek anlarında hic hazır bulun-muş ve onun müsterih adımlar ile kendisine doğru ilerlediği **adem Néant** m üzerine eğil-memiş olmalı. Böyle anlarda insan, o ihtiyarın bakışlarında ve gözlerindeki önceden derpiş edilmiş bir vaktiye karşı gülümser görünen ve aklı başında bir adama hayret vermeyen kayıt-sızlığı hayran hayran seyreder.

Acı ve ağrı ne kadar hafif ise bu safiyet ve teslimiyette o kadar âsûde ve hakikidir. Demek ki, ölüm, yalnız ve başlıca **öndan önce duyulacak olan** acıdan dolayı güç ve elemli bir vakiadır. Bir fiziyojoloji bilgicinin nazarında

ölüm, duygu itibarile ne baygınlıktan, ne de pek çok uzun zamanlar özlenmiş ve arzu olunmuş bir uykudan farklı değildir; hakikatta, hiç şüphe yok ki, ölüm pek tatlı bir duygudur, çünkü şuur ona muttali değildir; o derecede ki insan, mümkün olsa da, ölümden dönerek hayata avdet ve ric'at etse kendi kendini kaybetmiş olmaktan ürker, tevahhuş eder ve insan, ölümün bu derece korkudan vareste olacağına âdeta inanamaz.

Filvaki, ölüm, hayat e'ule *fonctions* lerinin zıyaı olmaktan önce **yaşamak duygusunun zıyaı**dır. *Thanatologie* denilen «Ölüm bahsi», ashnda ölümün ilk alâmetlerini ve sebeplerini aramak ilmidir. Fakat, ashnda bizim kendi yaşayış ağacımızda kazılmış ve yazılmış olan zaruri mukadderata karşı dünyanın bütün bilgileri ve fenleri ne yapabilirler? İnsan, bir takım sırlar ile ve bir *Sénéque* in metafizik belâgati ile kendini avutmağa çalışmamalı. İnsancasına **yaşamak, insanlığa hizmet ve yardım etmek**, bizzat kendi ahlâki ve bedeni tekemmülümüz ve terakkimiz için kuvvetle ve kudretle yaşamak; işte hayatın hakiki mesleği ve gayesi. Bu suretle anlaşılın bir hayatın fani ve şuursuz bir yaşayıştan çok daha güzel olduğu muhakkaktır. Fakat, insanların tedavisine müvekkel olan hekinden mahkûm eylediği bir hastanın **ölümünü tacil etmesini** istemeğe gelince, akibetin meş'um olduğu kat'i ve muhakkak olsa da, hiç bir şey bu işi bir an evvel ika salâhiyetini tabibe veremez. Tabip, bu gibi hallerde, sık sık **morfin ve eter şırıngaları** yaparak acıyı ve ağrıyı dindirmek ve hafifletmek ile iktifa etmek mecburiyetindedir. Her kes bilir ki eski yunanlılar mahkûmlarını **haşhaş usaresini** bir miktar **baldıran** usaresine karıştırarak yutturmakla öldürürlerdi. Afyon mürekkepleri, kendisini ifade için *euphorie* kelimesinin icadedildiği malûm haz duygusunu hasıl ederler. İşte ancak bu sayededir ki meşhur

filozof *Socrate* bu suretle zehirlenerek idam edildiği sırada son nefesine kadar nefis nutuklar iradedebilmişti.

Hayatın özü ve menşei. — Demek ki insan terbiyesinin ve insan yetiştirmenin bütün cehtü gayreti insan varlığını bütün fiillerinde ve bütün imtidadında islah etmeğe çalışmaktan ibaret olmalı. Fakat, bu terbiye ve ilim hayat yaratamaz. **İlim ve fen, tek bir yaşar hõcre yaratmağa** hiçmi hiç muktedir değildir. Bu dünyada, yaşayan ve nefes alan her mahlûk bir yumurtadan veya tohumdan müştaktır ve *Spalanzani* denberi hiç bir kimse «binefsihi tenasül - *Génération spontanée*» ü kabul etmemektedir.

Bununla beraber, **ilk bir tohumun yaratılmış olması lâzımdır.** Fakat, nerede ve nasıl? Bu, malûm değil, ilim adamları **uzvî terkîp** ile meşgul olmuşlar ve bir asidkarbonik gazı ve bikarbonat dö potası **ultraviyole** şualarından bir nevi **şeker** imal eylediler. Üre gibi diğer bazı cisimler de terkîp tarikile yapılabildiler. İleride bir gün gelecek bir **albümin** ve bir yumurta yapılacak. Bir protidi, bir albümini, bir protoplazmayı teşkil eden unsurlar: **karbon, azot, okzijen, hidrojen** ile az bir parça **kükürt** ten ibarettir. Bu unsurlar arasında pek kuvvetli bir alâkada yoktur; bunları günün birinde ortaya çıkarmış ve meydana koymuş olan enerjilerin mahiyeti bizim için meçhuldür. Bu enerjiler, hiç şüphe yok ki, **elektrik** ten veya **ağrılık** cazibesinde mündemiçtir. Şu yakın zamanlarda elimize böyle bir enerji geçebilecek mi? Bunu inkâr edebilecek bir halde değiliz. Bu fikirlere uygun olmak üzere *Y. Loeb* yaşayan bir kolloitte elektrik kuvvetleri mündemiç bulunduğunu farz ve kabul etmektedir. *Osborne*, kendilerine «hayat unsurları *bio - éléments*» namını verdiği karbon vesair unsurların birbirine mücazip olan kalsium ve demir ile birleşerek bir

kolloit hasıl edeceği inkâna inanmış idi. Bu farziye, bir az müphemdir, fakat her halde münfail ve mutavaatkâr bir imandan, bir inandan iyidir. Nesiçlerin ve uzuvların yapıtlarında, bunların göz ile görülen ve görülmeyen faaliyetlerinde o kadar mükemmel bir hendese vardır ki, bizzat hayatın kendisi de **tabii kanunların hükmü altında** bulunan fiziki - kimyevi hallerden doğmuş ve fıskırılmış olsa gerektir. Bu hal, asıl maddenin, hiç bir din ve imanın şüphe altına almadığı **ezeliliğine** delâlet etmektedir. **Yaratmak** fiili hiç bir zaman bizim ona verdiğimiz aceleci manayı almamıştır. Bu fiil, hakikatte, **taazzu ettirmek**, mükemmel bir tarzda düzeltmek ve **onarmak** demektir. Roma filozofu *Luçrece*, ki hilkatı inkâr ediyordu, lâtince *create* fiilini işte bu manada kullanıyordu, nitekim *Tevrat* ta bu file aynı manayı veriyor. Eski ilâhiyat *Theologie*; hilkat fikrine sapmamış idi ve mahdut bir istihale *Transformisme* fikrini menşinden yani maddeden baş layan ve teşekküllerinden biri birinden ayrılmış olan nevilere tatbik ediyordu.

Sihhat Vekâletinin bir tebliği :

Kan Grupları ve Tıbbî adlı

Dr. Bedîa H.

Tıp Fakültesi II inci Hariciye asistanı

(Baş tarafı İstanbul Seririyatı 934, No. 9, 10 ve 11 de)

Iso - agglutination'un pratikte tathikâtı

I so-agglutination'un en mühim tatbik edildiği mahal nakli demdir. Zerkedilen küreyvat bir kaç haftada kaybolurlar. Fakat hematopietik tesirleri vardır. Citrate de soude ile yapılan nakli demlerde citrate de soude un

seriri olarak bir mahzuru görülmemiştir. Mutat doz olan 250 c.c. serum fizyolojik ilâvesile 1000—1500 ze iblâğ edilir. Büyük neziflerde miktarın daha fazla olması icap eder.

Şişman bir kadında veride yapılacak olan ponction güç olacağından mevzii iptali his yapılarak verit teslih edilir.

Nakli demin tatbikindenberi hiç olmazsa vahim olan âraz bertaraf edilmiştir. Receveur ün serumile agglutinine olan kan hemolize olabilir (*Bordet*). Yalnız nakli demde şart kanların compatible olmasıdır. Bunu da seririyatta bilâvasıta bir usülle tayin etmek mümkündür. Mamafi her nezif vak'asında derhal nakli deme teşebbüs edilmemelidir. *Tzanck* ve *Charrier* hayvanlar üzerinde yaptıkları tecrübelerden şu neticeyi elde etmişlerdir.

1 — Tek bir nezifle büyük miktarda kan zayı olmasına rağmen hayatla kabili telif ise (meselâ 3 milyon kırmızı küreyve) serum yapılmalı.

2 — Nezif mebzul ve mükerrer olup şiddetle anemi yaparsa ancak nakli dem hayatı kurtarabilir.

3 — Nakli dem zayı olan kan ile müteneşip olmalıdır.

Grupların tayini esnasında bazan kâzip agglutination yanılabilir. Nitekim *E. F. Graves* bir vak'asında serum etalon içine bacillus mustarın düşmesi dolayısıyla kâzip agglutination görerek 0 grubundan bir şahsa B grubundan nakli dem yapmış ise de bir ârıza vuku bulmamıştır.

Tıbbî adlıde iso - agglutination sulandırılmış bir lekenin hüviyetini tayin için evvelâ bir sahayı tatbik buldu. Lekedeki kırmızı küreyveler şahit serumlarla müvacehe edilerek agglutinine edilmeğe teşebbüs edilir.

Schutze, bilhassa, tayin edilen grup nadir gruplardan ise tecrübenin daha kıymetli olacağını söylüyor.

Kan gruplarının Mendel kanunları mucibince intikali übüvvetin, tayini için sabayı tatbik buldu.

Bu sayede eylevm bir çok hastalıklar tedavi edilmektedir. *Krahulik* ve *Koch* 763 vak'ada yaptıkları nakli dem neticesinde naklidemin istitbaplarını daha fevsi etmişlerdir.

- 1 — Tali anemi ile müterafık intan.
- 2 — Intan olan veya olmayan tagdiye teşevvüşatı.
- 3 — Kan hastalıkları.
- 4 — Ameliyattan evvel veya sonra.
- 5 — Polyomiyelit — Salim şahısların serumu polyomiyelit virüsünü tahrip ettiğinden naklidem tavsiye ediliyor.
- 6 — Dumuri çocuk felçlerinde kâbil kanı vermekle tedavi.

Kan verenlerin dahi istifade ettikleri ve acne veya muannit kabızların şifayap olduğu kaydedilmektedir.

Filhakika nakli dem mahzurdan ari değildir ve kısaca onlardan da bahsetmek isterim.

1 — *Donneur* tarafından kabili nakil intanlar. Bilhassa frengi. Nakli deme maruz kalandaki miyokradit varsa had bir tevessüü kalbe maruz kalabilir.

2 — Bu gün istisnai olarak görülen incompatibilite den mütevellit avarız. Kurbükalp zieret, cyanose, katani evca, ölüm, muahher olarak albuminurie, hemoglobinurie de olabilir.

3 — Citrate de soude ile beraber yapıldıkta kimyevi taammülden mütevellit avarız (*Brine* göre). Citrate de soude lu kan normal kan kadar müvellidülhuma ve anasını müşekkele ihtiva ettiği kaydedilmektedir; Semmi değildir. Semmi miktar 60 kiloluk bir şahıs için 15 gramdır. Binaenaleyh 10 % mahlûlünden 10 — 20 c.c. kâfidir. Anticoagulant diğer maddelerde vardır: c.c. nda 0,001 sulfarsenol ihtiva eden mahlûl veya glikozlu mahlûller.

4 — Daha iyice vezahat kesbetmemiş olan

anafilaktik veya allerjik avarız; bilhassa bu sonuncuya *Gyorguri* ve *Witebski* nin enteresan bir müşahedesini zikretmeden geçemiyeceğim:

8 yaşında bir çocuğa çok vahim tali bir anemi dolayisile 0 grubundan 3 defa nakli dem yapılmıştı. 20 gün sonra çocuğa tekrar babasından bir nakil yapılmış (peder evveldeki nakli demlerde bir defa kanını vermiş,) nakli dem esnasında kaşıntı, geçici ihmizar, vecihde ödem olmuş, bir ay sonra peder kanının 20 c. c. birinci şoktaki avarıza müşabih halatın zuhurunu intaç etmiş. Peder kanının cuti - réaction'u bu kana karşı sensibilisation göstermiş. Halbuki valde kanına karşı sensibilisation yokmuş. Bu vak'a insan serumuna karşı anafilaksi arz etmenin ilk defa olarak müşahedesidir. Çocuğun serumunundan küreyvelere yapılan fixation du complement + idi.

İstikbalde mükerrer nakli demler icap ettiği zaman *donneur* lerin değiştirilmesi lâzım geleceği ümit edilmektedir.

5 — Nakli dem neticesinde uremie ilede ölümlü görülmüştür. Zerkedilen küreyvatın hemolize ve bilâhare katiiyen agglutine olmasından kilyenin blokajı, kilyede hemoglobinin teressübile tazyikinden dolayı hüceratı kilyeyiyenin hayatiyetinde tagayyür, enabibin tagdiye edilememesi ve insidamından mütevellittir. Bu gibi avarıza meydan vermemek için épreuve directe yapılması muvafıktır (*Derome*): Citrate de soude yerine toz halinde oxalate koymağı da tavsiye etmişlerdir.

Andersonn, *Hooker*, *Williams* a göre deviation du complement da muhakkak IV ünifi grubun küreyvatı istimal edilmelidir diyor.

Mazahisa Mizumuma da şunları kaydetmiştir. O tipindeki insan serumu A veya AB tipindeki kırmızı küreyvelerin hulâsayı küliyesile hususi bir fixation du complement yapabilecek bir anticorps ihtiva eder. Yani bu anticorps A kırmızı küreyvelerinin recepteur

lerinin hülâsası künlüyesi ile hususi bir surette imtizaç etmek hassasına maliktir.

Bu anticorps lipoidofil antikorlar gibi değildir. Bu antikorlara tevafuk eden antijen koyun küreyvati hamrasında ve kobay eçhizesinde bulunur. Bundan dolayı bu hayvanların eçhizesinin küfli hülâsası kullanıldığı zaman fixation du complement nin müsbet olduğunu söylüyor. *Witëbsky* ve *Okabe* in işaret ettikleri gibi belki beşer serumunu agglutinineî bir nevi lipoidofil bir antikordur. A antijenile yapılan bu taamülde taamül yanlış olarak + olur diyor.

Marazyatta iso - agglutination kanser üzerine yapılan tabarriyat da tatbik edilmiştir. Kanserde B grubunun tezayüdü görülmüştür. Bazı müellifler de kanlarında AB veya A agglutinogène'ine malik kimselerin neoplazik evrama müstait olduklarını söylüyorlar. *O. Thomsen* 462 karsinom ve 38 sarkomlu eşhasın kanlarını mütalâa etmiş, kanserlilerde AB nin daha fazla olduğunu görmüştür. 400 tümörlü eşhastâ ise gruplar normal şahıslarda olduğu gibi bir nisbete malik idi.

Johannesen, Weitzner, Bendieu, hamlin patolojisinde, Mac Quarrie eklampsidedi toksemnin izahında cenin ile valde kanı kanı arasındaki incompatibilitë yi ileri sürüyor. *L. Hirszfeld* bu mesele ile sureti ciddiye de iştigal etmiş ve uzviyetin bazı müdafaa tarzlarını mütalâa eylemiştir. Annenin iso - antikorları ceninin deveranına ya hiç dahil olmazlar yahut pek az karışıyorlar. Retroplacentaire kan dahilinde iso - anticorps ların pek az hatta bazan hiç bulunmadıklarını görmüştür.

Polyomiyeltili çocukların ekseriyetinin A grubundan olduğu ve AB grubundan hiç görülmediği söyleniyor. Keza vahim şekilde seyreden tüberkülozlarda A grubu çok görülüyor. Bilhassa kemik veremi şekillerinde daha fazladır. Bilâkis amerikada vahim şekillerde daha

çok AB ve B grupları görülmüştür. *Alparin* hemoptizik şekillerde 0 grubunun kesretini söyleyor.

Weissmann, Netter psikopatlarda tabarriyat yapmışlar ve II ile IV üncü grubun hâkim olduğunu görmüşlerdir. İrsi farzedilen bazı hastaların ailelerinde yapılan tabarriyat bu hastalıkların etiolojisini henüz aydınlatmamıştır. *Lifschütz* 1001 sıtmalı üzerindeki müşahedesine nazaran grupların malyaryahlarda sabit kaldığını ve bir gruptan diğer bir gruba geçilmediğini görmüştür.

Gourevitch ve *Kellermann* da frengililer üzerinde yaptıkları tecrübede I ve III üncü grupların daha kolaylıkla hastalığa mukavemet ettiklerini IV ile II nin daha zayıf kaldıklarını göstermişlerdir. Barzak, felci müterekkiye müsâp hastalarda I inci grubun çoğaldığını görmüştür. Keza grupların tahavvül ettiğini de görmüştür.

Kossovitch ise bilâkis I inci grup AB nin felci umumide çok görüldüğünü kaydediyor.

Kan gruplarını tayini için useller

Iso - agglutination'un tabarriisi için iki usul vardır.

Biri bilâ vasıta, diğeri bilvasıtaadır.

Bilâ vasıta olanlar *donneur*'ün kanını recevoir'un kanı ile karşılaştırarak compatibilitë sanguine'i taharri etmekten ibaretir.

Bilvasıta olan usulde ise evsafı tayin edilmiş serum veya kanlar vasıtası ile herhangi bir şahsın kanını mütalâa etmektir. Bu sonuncu daha müstamel olup vak'anın grubunu tayin etmeğe müsâade eder.

Iso - agglutination mikroskopik veya makroskopik olarak mütalâa edilir. Makroskopik olarak serum etalon veya hemasileri lam veya saat camı üzerine koymak suretile yapılır. Mahlût mütecanis ve muntazam bir surette renklenir. Teamülü tesri etmek için biraz çalkalamalıdır.

Agglutine olmuş küreyvat kütlelerinin manzarası hususidir. Şeffaflanmış serum içinde yüzler ve kolayca anlaşılır. Tahassür etmesine mani olmak için içine bir damla 1,5 % citrate de soude mahlülünden ilâve etmelidir. Muayeneyi uzatmamalıdır. Moss 1917 de mikroskopik tahariyi tavsiye etmiştir. Muayene edilecek kanı serum fizyolojik içine koyor, (bir damla kan + 2 c.c. serum fizyolojik) badehu bir lamel üzerine bir damla serum etalon konur, ve bir damla küreyvat müstahlebi de konur. Karıştırılır, lamel godeli bir cam üzerine kapanır. 30 dakika sonra agglutination mikroskopla müşahede edilir. Mikroskopik teknik Fransada] merduttur. Mikroskopik tetkikat ilmi taharriyat için elzemdir.

Bilâ vasıta usul

Bilvasıta usullerden daha uzun ve daha incedir. Doğrudan doğruya compatibilité sanguinei tayin eder.

Usul basittir, nakli demde vahim avarız receuvre zerkesilen küreyvatın agglutination ve bilâhare lyse'inden ileri geldiğinden donneur ün kırmızı küreyvelerini receveur ün serumile temmasa getirmek kâfidir, ve ikinci bir tecrübe ile alanın kırmızı küreyvati, verenin serumile muamele edilir.

Levaditi ve Wallieh usulü

1914 te bu müellifler tarafından tarif ve tatbik edilmiştir. Gerek verenin gerek alandan 2 şer c.c., kan alınarak birkaç cam incisi ihtiva eden bir bardağa konulur. çalkanarak defibrine edilir; veya kan santrifüje edilir. Üstüne çıkan serum ayrı bir kaba alınır. Kırmızı küreyvat serum fizyolojikle yıkanarak ayrılır. Birkaç kırmızı küreyve ile serum fizyolojiktan müstahleple yapılır. Bu takdirde bir hemoliz tûbüne dekante edilen alanın serumu konulur ve içine verenin kırmızı küreyvatının

müstahlebi konulur. Eger iso - agglutination varsa büyük agglutina kütleleri teşekkül eder. ve mahlut şeffaflar. Aksi takdirde mayi mü tecanis, bulanık bir pembe renge boyanır.

Epstein - Ottenberg usulü

Serumu elde etmek için şahıstan alınan kan bir tübe konur ve tahassüre bırakılır. Serumun ayrılması beklemelidir. Kırmızı küreyvat için ise 1 c.c. kan, 10 c.c. citarte de soude mahlülü içine konur.

<i>Chlorure de sodium</i>	0,60
<i>Citrate de soude</i>	1 gr.
<i>Eau distillée Q. S. pour</i>	1000 c.c.

Küreyvat serum fizyolojikle yıkamp küreyvat müstahlebi yapılır. Badehu atideki mahlüt yapılır. Bir pipetle :

1 kısım küreyvat müstahlebi

3 kısım alanın serumu.

Pipetlerin ucu kapatılarak 37 derecelik etüvde 30 dakika bırakılır.

Eger compatibilité varsa agglutination 3 saat zarfında olmamalı ve hemolyse de olmamalıdır. Aksi ameliye alanı küreyvat ve verenin serum ile de yapılabilir.

Douris usulü

Hastadan birkaç c.c. kan alınarak tahassür ettirilir ve serumu ayrılır. Diğer taraftan verenden bir c.c. kan alınarak 9 c.c. Chlorure ve citrate mahlüllü ihtiva eden tüplere konur. Citrate ve chlorure dedigimiz mahlül şudur.

<i>Citrate de sodium</i>	c	gr.
<i>Sol. de Cl. de Na. à 9°/₁₀₀</i>	65	gr.
<i>Eau distillée Q. S. pour</i>	100	c.c.

Kan sulandırılmış ve doğrudan doğruya 0,2 veya 0,4 miktarında küreyve müstahlebi olarak istimal edilir. Hastanın serumunu verenin citraté edilmiş kanile 1 kısım müstahleple, 3 kısım serum olarak karıştırılır. Şiddetle çalkanır

KORİZAL

NEZLE, GRIP, BOĞAZ Hastalıklarına karşı en müessir bir müstahzardır. Haricen koklanacak.

ALCALITHINE EFFERVESCENT GRANULE

Mide, Barsak, Böbrek,
Taş, Kum, Ekzema, Te-
sallübü şerayin, Romatiz-
ma.

Sureti- istimali:

Günde 3-4 kahve kaşığı

Literatür ve nümuneler için:

EŞREF NEŞ'ET Eczanesi Ankara caddesi No. 88 İstanbul

Professeur BRUSCHETTINI AŞILARI - Genova

ANTIGONOCOCCIQUE

Had ve tali şekillerde müessir.

ANTIPYOGENE POLIVALENT

Müvellidiki bütün afetlerde, Kızamık ve Gripten sonraki bronkopnömonilerde

CURATIF TYPHUS - PARATYPHUS - COLI

Bilhassa henüz intanın tavazu etmediği şekillerde gayet müessir ve müvellid olan aşılardan yerine kaim

NEURO-VACCIN

Cümlei asabiyeğin bütün iltihaplı hastalıklarının tedavisinde kullanılır.

(Asabi Sifilis, Ansefalo-myelit, Skleroz an plak, meçhul virüslü intanı ansefalitler, Polie myelit, Zona, Siatikler, intanı polynevrit ve nevritler).

Vekili: Pertev Arslan: Postane caddesi No. 4, İstanbul

KINAFORSIN QUINA-FORCINE

İstimali ile iştihâ artar, iddiharat fazlaşır. Sıkleti beden çoğalır, kansızlık kaybolur ve az zamanda sıhhat teessüs eder. Müessir bir devadır.

Sureti istimali: Yemeklerden evvel birer kinaforsin kadeli.

Bilumum eczane ve Ecza Depolarında bulunur.

Umumî satış merkezi ve Doktorlara numune tevzi mahalli: İstanbul Ankara caddesi Türkiye Eczanesi Eşref Neş'et.

TRICALCINE POUDRE
EN KUVVETLİ MUKAVVİDİR!

ve 37 derecelik etüve konur. Muvafık olan verici, agglutination arzetmeyen citraté ve sulandırılmış kandır. Agglutination olduğu zaman mayi renksizleşir, kırmızı küreyvat tütün dibinde kesif bir kütle teşkil ederler. Agglutination olmadığı zaman bir kere çalkanamakla kırmızı küreyvat etüve konduğu müddetçe sedimanté ettiği halde tekrar müstahlep haline geçerler.

Douris, *Wallisch* ve *Levaditi* usullerile ve bir de *Epstein* usulile tecrübeler yapılmış; *Wallisch*'de taamülün daha süratle vukua geldiği görülüp citrate de soude'in yayıcı bir tesiri olduğu tecrim edilmiştir.

Citrate mahlûlü yerine tahassüre mani olan florüre bir mahlûl teklif edilmiştir.

Fluore de sodium 2 gr.

Sol. de Cl. de Na. 9 %₁₀₀ 132 gr.

Eau distillée Q. S. pour 200 c. c.

Bir kısım müstahlep ve 3 kısım serum istimal edilir. *Douris* fluorüre'ü medhediyor. Çünkü disseminant tesiri daha zayıf olup agglutination'un citrate de soude ta oldu kadar süratle vukua gelmesine de müsaade eder.

Her iki kanın karıştırılması usulü

1 kısım alan kanile 1 kısım veren kanının karıştırılması enteresan neticeler verir. Bu usul makul ve seri olmasına rağmen ancak bir kaç vak'a için kıymetlidir. Mahlûl mütecanis kalırsa yani iso - agglutination olmazsa enteresandır. Bu takdirde compatibilité vardır. Aynı gruptan iki kan olmaları mümkündür. Diğer bütün vakayide agglutination vardır.

Bununla beraber muhakkak incompatibilité yoktur. Çünkü agglutination alanın küreyvatının verenin serumile agglutine olmasından ileri gelir. Pratik olarak nakli dem için tehlikesizdir. Bu usul ile kabul edilebilecek donneur ler reddedilir. Meselâ 1 inci grup kan + 1 inci grup kan : agglu. yok ; binaenaleyh compatibilité vardır.

1 inci grup kan + II inci grup kan : I incinin küreyvatı II incinin serumile agglutine olur. Fakat II incinin I incinin serumile agglutine olmaz. Binaenaleyh ikinci kan I inciye zerkedebilir. *Incompatibilité apparente*.

1 inci grup kan + III üncü grup : Agglutination aynı neticedir.

1 inci grup + IV üncü grup : keza agglutination olur. Ve aynı neticedir. Bu suretle 3 defa incompatibilité apparente'a maruz kaldık; çünkü I inci grup receiveur üniverseldir. Kanların bilâvasıta karıştırılması usulü bu hali meydana çıkarır. Yalnız IV üncü grup müstena olmak şartile daima bertaraf edilebilir. Çünkü I, II, III üncü grupların küreyvatına karşı faaldir. Bu suretle donneur üniversal sehven bertaraf edilir.

İlk teknik bu usule müstenit olup *Wünbërg* tarafından tesbit edilmiştir. *Rosenthal* tarafından épreuve de sécurité maxime tesmiye edilmiştir. Bu usul bir damla citrate de soude ile bir damla veren ve alanın kanını karıştırmaktır. İkinci usul verenin serumunu alanın küreyvatına karşı muzırlığını tesbit etmektedir. Mamafih birçok müellifler bu tesiri ihmal ederler. Çünkü zerke edilen serum alanın devranda süratle sulanır.

Mamafi bazen serumun faaliyeti o kadar çok olur ki *P. H. Levene* ve *Mabee* bazı nakli ddemlerde bu hali tecrim etmiştir. Fakat bu takdirde kan nakli yalnız muayyen bir gruptan aynı gruba yapılır. Fakat I ile III üncü gruplar nadiren tesadüf edilmektedir. Bundan dolayı IV üncü gruptan bir şahsa müracaat edilir. Bu teknik *Arthur Cocà* nındır. Verenin kanından bir damla bir lökosit pipetinin 0,5 taksimatına kadar çekilir. Ve bir çizgisine kadar citrate de soude ile doldurulur. Bu mahlûl bir lam üzerine boşaltılır. Bâdebu aynı ameliye alan için yapılır. Donneur ün sulandırılmış kanından 2 taksimatına kadar çekilir.

0,1 çizgisine kadar, alanın kanı ile karıştırılır. Agglutination mikroskopta müşahede edilir. Eğer agglutination olmazsa kan nakli yapılabılır. Eğer husule gelirse gerek verenin küreyvatı alanın serumile agglutinine olur. Binaenaleyh contre - indication vardır. Veyahut alanın küreyvatı verenin serumile agglutinine olur ki bu mahlûta verenin serumu çok sulandırılmıştır. Bu halden de serumun çok faal olduğuna hükmedilir. Yine contre - indication vardır.

Jeanbran ve Giraud usulü

Bu usul basitliği dolayısıyla çok enteresandır. Alçıdan 2 — 5 c. c. kan alınarak tahassüre bırakılır. Bu 30 dakikada olur. Serum 10 % citrate de soude mahlûlile yıkanmış bir şırınga ve iğne vasıtasile çekilir. Kan gayri kabili tahassür olmuştu. Lam üzerine bir damla serum konur. verenin de kanından bir damla ilâvesile karıştırılır. İki hadise görülebilir. Ya mahlût mütecanis kalır. Yahut agglutination olur. Şeffaf bir serum içinde küreyvat kütleleri ayrılır. Incompatibilitê vardır. Filhakika bu teknikte taze serum kullanılması mahzurulu gibi görünüyör.

Çünkü taze serumun empilant yani pseudo-agglutination yapmak ihtimali vardır. Fakat biz bunu lâm ve lâmel arasında mikroskopta takip edebileceğimizden bu mahzur bertaraf edilebilir.

Jeanbran ve Giraud nun muaddel usulü

Jeanbran ve Giraud usulüü daha süratleştirmek için alanın kanını citrate de soude içine koymak lâzımdır. Bir kaç saniye santrifuje etmeli incoaguable olan plasma elde edilir. Verenin kanının bir damlası 20 damla serum fizyolojikle sulandırılır. Hastanın plasmasile verenin küreyve müstahlebi lâm üzerin-

de karıştırılır. Taamül mikroskopta müşahede edilir. Préparation bir lâmel ile setredilir.

Netice : Bilâvasıta usullerle compatibilitê veya incompatibilitê mütalâa edilir. Kan grupları ayrılmaz. Demek ki bu metotlar ancak kan nakli için müstameldir. Bu metotlar pratikte müstamel degildir, fevkalâde müstacel vakayide bilâvasıta usul zamana ihtiyaç arzeder. Halbuki ekseriya hat anemi mevzuu bahistir. Binaenaleyh kan öyle bir haldedir ki bilvasıta olan *Beth - Vincent* usulile büyük hatalara meydan verebilir.

Bilvasıta usüller

Bundaki prensip grubu tayin edilecek kanın ya şahit : I, II, III, IV üçü grup küreyvelerile veya I, II, III, IV üçü grup serumlarile karşılaştırmaktır. Fakat şahit küreyveler serum fizyolojik veya citrate lı kan halinde güç muhafaza edildiğinden müşkülât arzeder. Bazı tedbirler küreyvatın daha uzun muhafaza edilmesine yardım eder. *Turner ve Rous* 1916 da atideki préparation u tekliif ediyorlardı. 3 kısım kan, 2 kısım izotonik 3,8 % citrate de soude mahlûlü ve 5 kısım 5,4 % dextrose mahlûlü içinde muhafaza etmektedir. Bu iki mahlül evvelâ sterilize edilir ve buzlukta muhafaza edilir. Bu suretle 6 hafta nihayetinde küreyvat normal şekillerini muhafaza ettikleri gibi iso-agglutination hassasını da muhafaza eder. Binnetice pratikte şahitlik vazifesini serumlar görmeğe başladı. Serumların muhafazası kolay ve uzun müddet agglutinant hassasını muhafaza eder, bununla beraber *P. E. Weil* ve *M. Levy* eskimekle tadilâta uğradıklarını iddia ediyorlar.

1 — Etalon serumu malik olmayınca. — Bu takdirde tabip spesialize merkezlere uzak bulunuyorsa birkaç tecrübe yapabilir. Evvelâ bir kısım eşhasın kanlarında küreyvatın inagglutinable olmalarını arar. Bu suretle *Mossun IV*

üncü grubu mevzuu bahistir. Bادهu ikinci kısım kanlarla serumunun inaktif olup olmadığı aranır. Bu taktirde 1 inci grup mevzuu bahistir. Nihayet aralarında agglutiné olan kanlar vardır. Bunlardan da II inci grup kesretlidir. En nihayet III üncü grup gelir.

Şahit bir kana malik olunca. — Farzedelim ki II inci gruba malikiz.

Serumu küreyvattan ayırır ve şu suretle ameliyemizi yaparız :

1 — II inci grup serum, malûm olmiyan küreyvatla temasta ya agglutination yapar, bunlar III veya I inci gruptur. Veya agglutination olmaz ; bu takdirde küreyvat II veya IV üncüdür.

2 — II inci grubun küreyvatı malûm olmiyan serumla temasa getirilirse ya agglutination olur, veya IV üncü grup serumdur. Veya olmaz I ; veya II inci grup serumdur.

Hulâsaten :

Hematies II +	{	Hematies X : agglutination	Hem. III
		Hematies X : agglutination yok	Hem. I Hem. II Hem. IV
Serum II +	{	Serum X : agglutination	Ser. III Ser. IV
		Serum X : agglutination yok	Ser. II Ser. I

Bu suretle bir kan malûm olunca (serum ve küreyvatı) muhtelif şahısların grupları anlaşılabilir. Eğer etalon yapılan kan III grup ise yine aynı şekilde yapılır.

3 — III, ve II inci grupların küreyvatına malik isek. — Malûm olmiyan serumu atideki neticelere göre tefsir ederiz.

Ser. X {	I	0	0
	II	0	+
	III	+	0
	IV	+	+

4 — II inci ve III üncü grup serum etalon-

lara malik isek, bu Beth - Vincent metodudur. Bu usul pek müteammimdir. Atideki tabloya göre netice alınır.

Hematie {	I	0	+	+	+
	II	0	0	+	+
	III	0	+	0	+
	IV	0	0	0	0

Bu usulde şahit serum olan II ve III üncü grupla taamül yapılır. Bir lâmm nihayetlerinden birine meselâ sol tarafına bir damla II inci gruptan, diğer sağ tarafında III üncü grup serumdan bir damla konur. Mütalâa edilecek şahsın parmağı delinerek bir damla kan II inci içine konur, aynı şekilde III üncüye de konur, bir spatülle karıştırılır. Mütecanis bir hale gelince lâm sallanmağa başlanır. Bu hareketle küreyvatın sedimantasyonuna mani olunur. Çünkü sedimentation bir hata sebebi olabilir. 0,5 ilâ 2 dakika nihayetinde agglutination zuhur eder. Mebdedeki mütecanis mahlût şeffaf olur. Ve serumda agglutinine olmuş büyük agglutina kütleleri yüzmeğe başlar. Serumun kurutulmasından sonra manzara aynıdır. Bazen agglutination damlanın muhitinde teşekkül eder. Buna *Tzanck* ın signe de bordüre ü derler.

Notice: — II ve III üncü grup serumlarla agglutination olursa I inci grup küreyvat mevzubahstir. Çünkü her iki agglutinogène'e maliktir (a + b).

Eğer III üncü ile agglutination olursa II inci gruptur. Çünkü b agglutinogènin'e maliktir. Ve bu agglutinogène üzerine III üncü grup serumu b agglutinine'i tesir eder.

Eğer II inci grup serum agglutin olursa ; III üncü gruptur. Çünkü agglutinogène'ine maliktir. Ve II inci grup serumu agglutinine'i tesir eder. Nihayet agglutination yoksa IV üncü gruptur. Çünkü agglutinogène'e malik değildir. Ve II inci grubun A sı ile III üncü grubun B sı

gayri faaldır. Taamül az çok kuvvetli ve seri olarak husule gelir. Bu taamül için biraz ihtiyat lâzımdır. Etalon olarak agglutinant kuvveti yüksek olan serumlar kullanılır. Veya muhtelif numuneleri karıştırarak polyvalent bir mahlût istimal edilir. Muhafaza etmek için aside fenik veya quinosol koymalı veya şahit serumu buzluğa koymalıdır.

Beth - Vincent usulünde bizi bir kaç âmil hataya sevkedebilir.

1 : — Pseudo - agglutination.

2 : — Geç zuhur eden agglutination lar. Halbuki *Beth - Vincent* usulünde 2 — 3 dakikada netice okunur. Kuruması veya sedimentation dolayısıyla uzun müddet saklanamaz. Amerikalılar ilmi taharriyat yaptıkları zaman $\frac{1}{2}$ saatten 24 saate kadar müddeti uzatıyorlar.

3 : — Serumla ilâve edilecek küreyvat miktarı bilinmelidir. Meselâ derin anemide derhal agglutiné olur. Bilâkis küreyvat çok olursa *Ottenberge* göre agglutinine'ler tamamen imtias olarak agglutination zuhur etmez.

P. E. Weil ve Lamy 1924 haziranda Tıp Cemiyetine verdikleri raporda *Beth - Vincent* usulünün 80 % vazıh netice verdiğini ve diğer vak'alarda groupes intermediaires lerden veya edviyenin tesirile vazıhan okunmadığını söylüyorlar. Serumların yaşları da mühimdir. Geçken pseudo - agglutination yapabildikleri halde eskiyince de tadelâta uğrar veya agglutinine'lerini kaybederler. Pseudo - agglutination'a mani olmak için *Falgairolle* gibi kaolin usulüne müracaat edilir.

Kan + serum mahlûtunda agglutination varsa bir damla yıkanmış ve fizyolojik su ile sulandırılmış kaolin ilâve edilir.

1 kısım yıkanmış kaolin

2 > 9 ‰ serum fizyolojik.

Lam üzerindeki mahlût şu olur : 3 kısım serum + 1 kısım kan + 1 kısım kaol hakiki agglutination'da kaolin agglutina'ları bırakır.

Kâzipte agglutinine'lar zail olur. Keza mikroskopla da muayene edilmelidir. Fakat kaolin hacimleri çok büyük olmayan agglutina'ları tahrip eder. Hatta bu agglutinolar hakiki veya sedimentationdan mütevellit dahi olsa. Bilâkis hacimleri büyük olursa agglutina aynen kalır. Binaenaleyh kaolin tecrübesinin pseudo - agglutinationu bertaraf etmesine büyük bir ehemmiyet atfetmemelidir. Bir de kaolin grupları değişir. Meselâ kaolin ilâvesinden sonra bazen I inci grup II veya IV e inkilâb eder.

Birinci çocuklukta kan grupları.

Landsteiner gösterdi ki insanlarda 4 grup kan vardır. Bu gruplar sabit olup yaş, cins, iklim, tagdiye ve marazî hallere tâbi değildir. Bu, şahıs için vasfı daimi ve gayri mütehayvildir. Gruplar *Mendel* kanunları mucibince irsîdir. Bir ırk için karakteristik kalır. Hatta o suretledir ki muayyen bir ırkın şahısları muhtelif yerlerde bulunsa bile yine gruplar sabit kalır. Grupların nisbeti bir ırktan diğer ırka değişir. Bazı müellifler Avrupa milletlerinde AB grubunun hâkim olduğunu gösterdiler. Asya milletlerinde ise B grubu hâkim diyorlar. Bu nisbet «Indice biochimique» diye yad edilir. Formülü şudur :

$$1 : \frac{X + AB}{B + AB}$$

Bir de autoagglutination mevcut olduğunu hatırlayalım. Bu hal bazı marazî hallerle tahvül eder ve artar. Meselâ : tripanozomiyaz, frengi, hemolitik yerekan... Iso - agglutination üzerine intanların tesiri pek zayıftır.

Kan grubu ilk yaşta teessüs eder. Unsurları doğumla beraber zuhur eder. Müteakiben tamamlanır. İlk haftalar zarfında valdeden çocuğa nakli dem yapılabilir gibi gözükürse de vahim incompatibilitê arızalarına sebebiyet verebilir. *Paul Michen* Iso - hemo - agglutination'un bü-

HASAN DIŐ FIRÇALARI

Gayet sağlam ve dayanıklı olup, kadınlara ve büyüklere mahsus mesina denilen madeden yapılmış sert ve yumuőak zarif ve mükemmel neveleri vardır. En ucuzlarının bile kılırları dökülmez. Sihhi ve fenni őeraili tamamille haizdir. HASAN markasına dikkat.

HASAN ÖKSÜRÜK PASTİLLERİ

Öksürük, nezle, bronőit, boğaz ve göğüs hastalıkları ile sesi kısılanlara şifai tesirleri çoktur. 30 kuruştur. HASAN ECZA DEPOSU

HASAN KUVVET ŞURUBU

Zaafı umumî, kansızlık ve kemik hastalıklarına şifai tesirleri çoktur. Çocuklar, gençler, genç kızlar ve ihtiyarlar her yaşta istimal edebilirler.

HASAN ÖZLÜ UNLARI

Vitamin
Kalori
Gıda
Kuvvet
Kudret
Kan
Can
Hayat
Sıhhat
Neş'e
Nefaset

Arpa özü
Yulaf özü
İrmik özü
Türlü özü
Bakla özü
Nohut özü
Pirinç özü
Çavdar özü
Niőasta özü
Patates özü
Bezelye özü
Fasulye özü
Mercimek özü
Beyaz Mısır özü

Çocuklarınıza yediriniz. İstediklerini ve sevdiklerini bıktırmıyarak deđiőtire deđiőtire yediriniz. Vitamini ve kalorisı çok olan bu mükemmel özlü unlarla yavrularınız neőeli, sıhhatli, tombul, kanlı canlı olurlar. Çabuk büyürler, çabuk diş çıkarırlar, kemikleri kuvvetlenir, ishal olmazlar. HASAN ÖZLÜ UNLARILE YAPILAN MAHALLEBİ ve ÇORBALARIN ve tatlıların ve pürelerin ve yemeklerin lezzetine payan olmaz. Hasan Ecza deposu. Taklitlerinden sakınınz

HASAN Markasına dikkat !

CARBOPHANE

(Karbofan)
Komprimeleri (0,50)

Terkibi: Acide phényle - Quinoline - Carbonique

Mafsali ve adali hâd ve müzmin Rûmatizmada, Nevralji, Migren, Siyatik, Artrit, Lumbago, Müzmin Nikris, Hâd Nikris nöbetlerinde kullanılır.

Mide üzerinde hiç bir fena tesiri yoktur.

En tahammülsüz ağrıları süratle teskin eder.

Kullanılışı: Azıcık suda ezilerek günde 2 — 4 komprime alınır.

Her ecza deposu ve eczanede bulunur

DORMOBROMİN

Komprimeleri (0,30)

Terkibi: A - Monobromisovalerylcarbamide

Asabî ve ruhî uykusuzluklara, veca tesirile uykusuzluğa karşı en alâ münevvim. Her nevi heyecanı teskin eder.

Fevkalâde sakin ve tabîî bir uyku verir.

İstimalini müteakip, uyanma pek tabîî dir, kat'iyen Baş ağrısı, Baş dönmesi, bulantı, yorgunluk, sersemlik vermez.

Terkibinde Afyon, Kokain ve hiç bir münevvim şibih kalevi yoktur.

Kalp, deveranı dem ve mideye hiç bir mazarrat vermez.

Kullanılışı: İcap ettiği vakitler Günde 2 ilâ 3 komprime alınır.

Her ecza deposu ve eczanede bulunur

tün bünyeye şamil olup olmadığını taharri etmiş ve bilhassa kana munhasır olduğu kanaatini hasıl etmiştir. Çünkü yaptığı bir çok tecrübelerde serumları ne kadar yüksek agglutinant olursa olsun asla uzviyeteki kandan mada bütün mayiat bu taamilü vermemiştir. Keza ıtrah edilen veya marazi mayiler küreyvat dahi ihtiva etseler yine iso - agglutination u

yapamayacak şekilde mütegayyir olduklarını görmüştür. Iso - agglutination ferd için karakteristik ve en fena uzvi vicissitude lere rağmen sabit gibi görünüyorsa da bilakis *P. Michon* a nazaran tamamile mahalli yani serumun phisico - chimique bir haline merbut gibi görünmektedir.

(Bitmedi)

Hülâsalar ve iktibaslar

10 gündenberi devam eden bir humnakin bir tek Omnadine zerki neticesinde nazarı dikkati calip şekilde süratle şifası

Dr. Ochs II, Köln

(*Der praktische Arzt* 1926, No. 20)

10 gündenberi devam ve her şekil tedaviye taannüt eden bir anjin vak'asında 2 c. c Omnadin zerki suretile şifa temin edilmiştir.

Bu vak'ada Omnadin'den başka Panflavine pastilleri dahi verilmiştir. Gargara yapmak imkânsızdır.

Ehemiyyetinden dolayı vak'ayı aşağıya naklediyoruz:

27 yaşında bir erkek, daha gençliğinden boğaz iltihaplarına karşı istidal var. Bu defa otomobille gittiği bir deniz bançosunda birdenbire tipik hastalık tezahüratı ile müterafik angine follicularis'e yakalanıyor.

Yapılan müvellidülhumuzalı su gargaraları ve pansmanlara ağrı giderici ilaçlar salâh temin edememiştir. Son muayenede her iki bademeicinin fazlaca şişmiş ve sarımsak samamelerle örtülü olduğu, hastanın çok büyük müşküllarla yutkundug, boğaz guddelerinin şiştiği ve bu yüzden her nevi gıda ithalinin imkânsız bir

hal aldığı görülmüştür. Hasta harici manzarası itibarile çok fena idi ve kendisini ağır hasta hissediyordu. Koltuk altında derece hararet 37,6 nabız seri. Evvelki tecrübeler nazaran hastabğın bu defa da uzun zaman devam edeceği tahmin ediliyordu.

2 c. c Omnadin zerkinden 7 saat sonra nazarı dikkati calip bir salâh görüldü, yutkunma güçlükleri, baş ağrıları ve umumî hastalık hissi kayboldu. Bunların yerine iyi bir iştah geldi, zahiren dahi mühim bir salâh göze çarpıyordu. Derece hararet tabii. Her iki bademekteki şişlik iyice inmiş, Zerkten iki gün sonra hasta işine gitmiştir.

Pfeiffer tipi ukteler humması

Dr. E. Schulz, Allenstein

(*Münch. med. Wschr.* 1933 sayı 46 sahife 1809)

Çok defa ağır angine ile birlikte seyreden Pfeiffer tipi ukteler hummasını tedavi için müellif Pyramidon kullanmaktadır. 2 - 4 yaşındaki çocuklara 0,1 daha büyük çocuklara 0,2 gr. Pyramidon ateş düşüncüye kadar günde 3 - 4 defa verilmektedir. Ateş yeniden yükselirse, müellif yine Pyramidon vermektedir.

Pyramidon sayesinde en geç 1 gün sonra ateş geçmekte ve muahhar araz hafiflemektedir. Schulz bundan başka ayrıca müsekkin ve geceleri uyku ilacı olarak Adaline vermektedir.

Verit yolundan yüksek antitoksin miktarları ve Avertine narkozu ile tetanus tedavisi

Dr. C. Hempel

(Klin. Wschr. 1934 sayı 13 ve Therapie der Gegenwart 1934 sayı 7)

Son zamanlarda magnesium sulfat ile tedavi hakkında yeniden propaganda yapılan tetanusun zuhur ettikten sonra tedavisi meselesi henüz münakaşa zemini teşkil ediyor.

Müellif 6 yaşında bir erkek çocukta ağır ve umumileşmiş şekildeki tetanusa karşı tatbik ettiği yüksek miktarda antitoksin ve Avertine tedavisinden bahsetmektedir. Çocuğa 15 gün içinde 52,7 gr. Avertine verilmiştir. Ayrıca ilk 4 gün içinde 480000 verdi, sonraki günlerde mütebaki 240000 adaleye olmak üzere ceman 720000 antitoksin ünitesi zerkedilmiştir. Veride 240 cm³ ve adaleye 120 cm³ serum zerkedilmiştir. Daima kullanılan serum 2000 misli saf ve mütekâsif E. V. Behring serumudur.

Hasta 49 gün sonra şifa bularak evine dönmüştür.

Evipan sodique ile tedavi edilen bir rakis hastalığı vak'ası

Dr. Gerald Slot ve R. S. Mcdade

(Lancet 1933, II, sahife 1035 ve Therapie der Gegenwart 1934, sayı 7)

9 yaşında bir erkek çocuktaki ağır chorea hastalığında müellif verit yolundan Evipan

sodique zsrketmiştir. Her seferinde 1 cm³ olmak üzere zerkler yavaş yapılmış ve zerk başlangıçta 2 gün sonra [tekrarlanmış, sonra daha seyrekleştirilmiş ve son defada 2 cm³ olmak üzere 3 hafta zarfında 7 zerk tatbik edilmiştir. Hastalığın büsbütün şifa bulduğu görülmüş, ilaca iyi tahammül edilmiştir.

Dişeti iltihabı ve ağız kokusuna karşı Panflavine

Dr. Antoniadis, Atina

(Zahnärztl. Ber. 1934)

9/10/1933 tarihinde 32 yaşında bir erkek diş etinde iltihapla müellife müracaat etti. Dişlerdeki kefekeler ayıklandıktan sonra dişeti iltihabına karşı Panflavine verildi. Hasta ilk hafta içinde 30 Panflavine tableti aldı. İkinci hafta içinde diş etleri vaziyetinde salâh görüldü.

26 yaşında diğer bir hastaya ağız kokusuna karşı Panflavine verildi. Bu vak'ada da diş kefekeleri ayıklandıktan sonra dahameli dişeti key yapıldı ve ayrıca Panflavine verildi. 15 gün içinde ağızdaki fena kokudan eser bile kalmadı.

Mesane ve halip tümörleri

F. Stobbaerts, Brüssel

(Soc. belge d'urol. 27 / XI / 932 Journ. Belge d'Urol. 1932, No. 6, sahife 480)

Müellif, idrar yollarındaki iki tümörden bahsetmektedir. Halipte bulunan bir tümör Per - Brodil sayesinde görülebilmektedir.

Pyramidon ile tifo tedavisi

M. Tapia

(Arch. de Med. Cir. y Esp. 1933, No. 6, sah. 270)

Pyramidon takriben 250 tifo hastasında, pek ender vak'alarda kısa zamanda ateşi derhal düşürmeğe muvaffak olmuştur. Pyramidon tesiri kat'iyen kuvvetinden kaybetmez. Pyramidon bilhassa uyuklamağa müsait bir tesir yapar. 24 saatlik Pyramidon tesirinden sonra hastalar tamamilen açılırlar ve hafif hasta tesirini yaparlar. Pyramidon nabız sıklığını da düşürür. Müellif, bunun yalnız derecesi hararet tenezzülü neticesi olmadığını, Pyramidon'un

eviye mukavvisi tesirinin de bunda bir dahli olduğunu zannetmektedir. 30 hastanın kanında tifo basili muayenesi yapılmıştır. Her defasında ateşin zail olmasıyla beraber tecrübe neticesi menfi zuhur etmiştir.

Bilhassa kalp bozuklukları hiçbir vak'ada müşahede edilmemiştir. Buna mukabil ara sıra gasyan görülmüş, 3 defasında da sarıhıkla müterafık karaciğer tevessüü müşahede edilmiştir. Mamafî sarılık tifo hastalığına atfedilmelidir. Pyramidon yalnız tifo hastalık levhasında fevkalâde bir tesir icra etmektedir. Peristite veya Parotite vekaayiinde Pyramidon tedavisine rağmen ateşine yükselir.

DRAGÉES HUILE de FOIE de MORUE GRANULÉS
SOLIDIFIÉE et SELS de CALCIUM

CALCOLEOL

RACHITISME
DEMINÉRALISATION
SCROFULOSE

DRAJE ve GRANULE
Bozulmaz ve Kokusuz
Lezeti Hoşdır

TROUBLES DE
CROISSANCE
AVITAMINOSES

Laboratoire des Produits SCIENTIA 21, rue Chaptal, Paris 9^e

FENNi ve MÜKEMMEL SURETTE HAZIRLANAN

BALIK YAĞI

A. B. D. VİTAMİNLİ
DEMİR ve CALCIUMLU

Bioplastina Serono

Hayatî muammir.

Metranodina Serono

Hayız teşevvüçlerinin nâzımı.

Ipotenina Serono

Tazyik düşürücü. Uzvi mübadelenin müserrii.

Urolitina Serono

Mübevvil. Hamızı bevlîn muhallilî.

Bileasi Serono

Safra kifayesizliğinin muaddilî.

Peptopancreasi Serono

Şahmî ve mutedil maddelerin, maiyeti karbonların, şibih albüminlerin hâzımı.

Orchitasi Serono

Bütün uzviyette kuvvetin ihtiyakârı.

**Evliya Zade
Nureddin**

Bilumum laboratuvar ve hastane
malzemesi eczayi kimyeviyealâtî
cerrahiye ve baytariye deposu.

Istanbul : Bahçe Kapı. Telefon : Ist. 1799.

Telgraf adresi Istanbul Evliyanur.

Uraseptin (Rojiye)

URASEPTINE
ROGIER

Uzviyetten «Hamızı bevl» in tart ve ıtrahını teshil için müstamel edviyenin en mükemmel ve en muvafıktır.

Kum, rumatizma ve rihi
tagayyürden

Tarzi istimali : Bir az su içinde 3 - 6 kahve kaşığı

Diyatez, artiritizm ve netayıcı

Komprime şeklinde

VİTAGENOL

TIBBÎ

Kuvvet Çikolatası

Alınması gayet hoş mukavvi

VİTAGENOL şekli ispençiyarisi mahza hastaların ilaç almasındaki müşkülâtı bertaraf etmek için tertip edilmiştir.

Terkibinde Lécithine, Glycérophosphate de chaux gibi ehemmiyetleri dergâr olan emlâhı madeniyeyi ve Vitaminleri havi sütlü çikolata.

Kullanıldığı hastalıklar: Dimağ yorgunluklarında, kemik hastalıklarında, zaafiyette, çocukların diş ve kemiklerini kuvvetlendirmekte, nekahet devresinde, lenfatiklerde, tahsil sinninde bulunup Fosfor ve Vitaminlere fazla ihtiyaç gösterenlere tavsiye olunur.

KULLANILMASI:

Küçük çocuklara: 3—6 yaşındakiler için başlışa yemeklerden evvel günde 3 komprime.

7—15 yaşındaki çocuk ve büyüklere: Günün her hangi bir saatında fasıla ile attı komprime.

HER ECZA DEPOSU VE ECZANEDE BULUNUR

Dr. İhsan Sami

GONOKOK AŞISI

Belsoğukluğu ve ihtilâlarına karşı pek tesirli ve taze aşıdır

İSTAFİLOKOK AŞISI

Acne, furunculose, abce koltuk altı çıbanı ve cilt hastalıklarına karşı pek faydalı bir aşıdır.

KARIŞIK TİFO AŞISI

Tifo ve paratifo hastalıklarına tutulmamak için tesiri pek kat'i, muafiyeti pek emin bir aşıdır.

TİFOBİL

Ağızdan alınır tifo aşısıdır.

WASSERMANN TEAMÜLÜ İÇİN ANTİGENE

Pek hassas, uyarı pek sabit, kıymetli bir antijendir.

Hepsi hükûmet tarafından kontrol edilmiş ve resmî müsaadesi alınmıştır.

Dr. İhsan Sami bakteriyoloji laboratuvarı. İstanbul Divanyolu No. 189

Dorminal

Asâbı teskin ve Rahat bir
Uyku temin eder

D
O
R
M
İ
N
A
L

D
O
R
M
İ
N
A
L

Sureti istimali : Şiddetli heyecanlarda günde 1 - 2 adet.
Uykusuzluk hallerinde : Yatmadan evvel 2 komprime.

*Türkiye için umum deposu ve Doktorlara umumî tevzi mahalli : Eşref Neş'et
Eczanesi Ankara caddesi No. 88 İstanbul.*

TONSILLITIS - LARYNGITIS PHARYNGITIS

BOĞAZ ve gırtlığın hat hastalıkları
Antiphlogistine ile eyileşir.

Bir kulaktan ötekine kadar, dayana-
bildiği kadar sıcak tatbik olunursa pek
rahat eder. Ağrıyı kesmek, şişliği gev-
şetmek sayesinde ihtikamı azaltır ve
mevzu rahatsızlığı giderir.

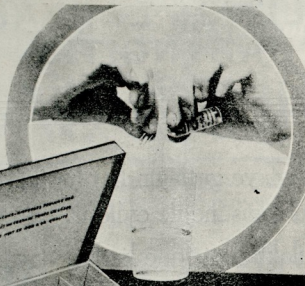
Böyle hadise karşısında tedavide ilâ-
cın tatbiki ne kadar sıcak ve uzun olur-
sa o kadar güzel netice alınır.

Örnekle yazıları için

ANTIPHLOGISTINE

THE DENVER CHEMICAL MFG. COMPANY
163 Varick Street, New York, N.Y.

1500 SERUM VERİCİ BEYGİR HEMOSTYL'İN SUVARİSİNİ TEŞKİL EDERLER

HEMOSTYL AMPULLERİ

HEMOSTYL ŞURUBU

HÉMOSTYL beygir seromudur, bir beygirden muayyen fa sılalarla kan alınıyor, her kan alışta beygir kanının kan yapma (hémo-poïèse) ile kanı durdurma (hemostase) hassaları artıyo.I.-

Kullanıldığı yerler : Kanayan yaralara, burun kanaması, rahim ve diş kanamaları için HÉMOSTYL ile ıslatılmış gaz tampon ve fitil kullanılır.

Kan tükürmelerinde, kan kusmalarda rahim ve bağırsaktan kan gelmede, hémo-filide kullanılır.

Fakrüddemin en güzel ilacı HÉMOSTYL dir.

Şurubu : Günde 2 - 3 çorba kaşığı alınır.

Ampulü : Kırılır, ağızdan içilir, yalnız neziflerde 80 cc. bir defa şırınga edilir, sonra yine ağız ve şerçten verilir.

Türkiyenin Her Mühim Eczanelerinde bulunur.

ATATÜRK KİTAPLIĞI

Grip!

GARDAN

Grip ve soğukalgınlıklarında
yüksek tesirli ağrı ve ateş muzadı.

KRESIVAL

Öksürük, ses kısıklığı ve
kasabat nezlesini giderir.

Panflavine

Intandan ve hastalıktan
korur.

Bayer-Meister Lucius

LEVERKUSEN - ALMANYA

CAMPOLON

Kabili zerk karaciğer müstahzarı Prof. Gaensslen, Tübingen

Habis kansızlığın ve sebebi vazih olmayan bütün kansızlıkların devamlı ve depo tedavisine mahsus. Nekahat devrelerinin tesri ve teshili ve şişmanlama pıhtılaşma kabiliyetini arttırmak için.

ORIGINAL AMBALAJI:
2 cc. lik 5 ampülü havi kutular.

»Bayer - Meister Lucius«
LEVERKÜSEN (ALMANYA)

FAYDA

Gardénal

PHÉNYL - ÉTHYL - MALONYLURÉE

SAR'A
İHTILACAT
İSTIRABAT
MUANNIT UYKUSUZLUKLAR

0,01. 0,05. 0,10 SGR LİK KOMPRİMELERİ HAVI TÜPLERDE

SOCIÉTÉ PARISIENNE D'EXPANSION CHIMIQUE "SPECIA"
MARQUES POULENC FR^{ES} & USINES DU RHONE - 21. RUE JEAN-GOUJON, PARIS-8^e

Bir yenilik!...

Ültraviyole şualarının dişçilikte istimali

Dişçiliğe mahsus yeni « ORIGINALE HANAU » ultraviyole lambası, diş tabiplerinin alaka ve tasvibine çabuk mazhar olmuştur.

Paradentoses, abcés, peridontites, ih raç yaralarının tákimi ve sairinin tedavisinde tamamen memnuniyetbahş neticeler elde edilmiştir.

«QUARZLAMPEN - GESELLSCHAFT» m. b. H.

HANAU

Hararet eskidenberi, evcaı iltihabi, romatizma, fürenkl ve sinir illetlerine karşı en iyi vasıtai mücadele olarak kabul edilmiştir.

Ziyadar şuaatı harre neşreden yeni küçük «SOLLUX» lambası büyüğü gibi fakat az masrafla bu şuaların istimalini temin eden en son tekemmüldür. Fiati çok ehven olan küçük «SOLLUX» lambasının istimali çok pratik olup sıcak kompreslerin tavsiye edildiği ahvalde de istimal olunabilir. Vücutun herhangi bir kısmına kabili tatbiktir. Hususile kulak hastalıklarına şayanı tavsiyedir.

«QUARZLAMPEN - GESELLSCHAFT» m. b. H.

HANAU